

A low-angle photograph of a tree with green leaves and a bright sunburst effect. The sun is positioned on the left side, creating a strong lens flare that radiates across the frame. The tree's branches and leaves are silhouetted against the bright light, creating a dappled pattern of light and shadow. The overall color palette is dominated by greens and yellows, with a bright white and yellow sunburst.

Lunds stifts
prästlönetillgångar

ÅRSREDOVISNING 2020

5	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2020
22	FLERÅRSÖVERSIKT
23	RESULTATRÄKNING
24	BALANSRÄKNING
26	FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL
27	KASSAFLÖDESANALYS
28	NOTER
39	REVISIONSBERÄTTELSE
43	EGENDOMSFÖRVALTNINGEN
43	EGENDOMSNÄMNDEN
44	STIFTSFULLMÄKTIGE
46	FÖRSAMLINGARNAS ANDELAR

Lunds stifts prästlönetillgångar

ÅR 2020 VAR ett mycket speciellt år och Coronavirusets framfart över världen påverkade även prästlönetillgångarna. När vi summerat året som gått konstaterar vi dock att året avslutades stabilt och utan några större avvikelser från mer normala år.

Klimat och hållbarhet låg fortsatt i fokus för Lunds stifts prästlönetillgångar under 2020. Egendomsnämnden i Lunds stift antog under året Svenska kyrkans gemensamma färdplan för klimatet och har därefter integrerat den i en ny Miljö- och klimatpolicy för Lunds stifts prästlönetillgångar. Såväl jord- som skogsbruk diskuteras flitigt i olika medier och det pågår mycket forskning för att möjliggöra omställningen till ett mindre fossilberoende och mer hållbart brukande. På flera håll forskas det för att ta fram mätmetoder för att kunna mäta jord- och skogsbrukets koldioxidpåverkan. Vi följer denna forskning noggrant då gemensamma och vedertagna mätmetoder är en nödvändighet för att kunna utveckla och förbättra vår egen verksamhet.

Verksamhetsåret 2020 omsatte Lunds stifts prästlönetillgångar 92 miljoner kronor. Årets utdelningsbara resultat är 70 miljoner kronor, jämfört med 69 miljoner kronor föregående år. Egendomsnämnden kommer att föreslå stiftsfullmäktige att dela ut 68 miljoner kronor och lägga två miljoner kronor till de balanserade vinstmedlen. Egendomsnämndens långsiktiga mål är att över tid ligga på en hög, men också jämn, utdelning för att på så sätt underlätta för församlingarna att budgetera intäkterna från prästlönetillgångarna.

Vad gäller fondmedlen avslutades 2020 positivt med ett bra resultat för fonden. Året inleddes dramatisk med kraftiga börsfall men under året återhämtade sig börsen riktigt bra och prästlönetillgångarna har kunnat hämta hem stora reavinstster som kompenserat de halverade utdelningarna. Pandemin fortsätter dock sprida oro över världen och det är omöjligt att bedöma hur det oroliga världsläget kommer att påverka den framtida börsutvecklingen.

KATARINA HALLENBORG OCH ANNELI KIHSTRAND

Även under 2020 påverkades skogsbruket i stora delar av Sverige i stor utsträckning av granbarkborren. I Lunds stift blev skadorna lyckligtvis mindre än befarat. Detta i kombination med en högre andel slutavverkning ledde till att skogsförvaltningen gjorde ett bättre resultat än budgeterat.

Jordbruksförvaltningen inledde året med att bjuda in samtliga jordbruksarrendatorer till en dag då det gavs möjlighet för förtroendevalda, tjänstemän och arrendatorer att träffa varandra och tillsammans ta del av information om bland annat syneförfarande, allvarliga problemogräs inom jordbruket och vårt arbete med miljö- och klimatfrågor. Under året har förvaltningen, liksom under 2019, lagt mer fokus än tidigare på byggnadsunderhåll på några av våra arrendegårdar och kostnaderna för detta har därför ökat. Resultatet blev bättre än budgeterat vilket till stor del beror på att budgeterade kostnader för byggnadsunderhåll inte slutfaktureras förrän 2021.

Sedan drygt 15 år tillbaka arbetar Lund stifts prästlönetillgångar med att anlägga våtmarker. Våtmarker fyller flera viktiga funktioner och fungerar som naturliga reningsverk samtidigt som de främjar den biologiska mångfalden. På sidorna 48-50 går det att läsa om Äspöans våtmark i Smygehamn, en våtmark ”med extra allt”.

ANNELI KIHSTRAND

Ordförande egendomsnämnden

KATARINA HALLENBORG

Chef egendomsförvaltningen

Förvaltningsberättelse 2020

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA, SOM FÖRVALTAS av Svenska kyrkan, har sitt ursprung i fastigheter som donerats till kyrkan. Enligt traditionen brukar Olof Skötkonungs dop ses som början av Sveriges kristna tid. Kungens första åtgärd efter dopet var att skänka jordegendomar till Svenska kyrkans uppbyggnad. Flera av prästlönetillgångarna härstammar från medeltiden då bybor och stormän runt om i Sverige skänkte jord och skog för att kunna finansiera byggandet av kyrkor och avlöna prästerna. Bland annat bidrog de som ägde egendom med att skänka ett tionde av sin avkastning till prästens lön och kyrkans underhåll. Alltjämt idag bidrar avkastningen från prästlönetillgångarna, tillsammans med kyrkoavgifterna, till att finansiera församlingarnas och stiftens verksamhet.

Prästlönetillgångarna har enligt 9 § Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Enligt lag får endast avkastningen från tillgångarna användas för ändamålet. Detta ska garantera att den förmögenhet som prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Prästlönetillgångarna består av prästlönefastigheter, det vill säga jord och skog, samt av prästlönefonder. Prästlönefonder utgörs av medel som frigörs när prästlönefastigheter säljs.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag av prästlönetillgångarna till stiftet. I Lunds stift har stiftsfullmäktige tillsatt en egendomsnämnd för att förvalta prästlönetillgångarna. Det operativa arbetet utförs på avdelningen för egendomsförvaltning på Lunds stiftskansli. Egendomsnämnden har under verksamhetsåret 2020 bestått av sju ordinarie ledamöter och fem ersättare. All operativ personal är anställd av Lunds stift som sedan säljer tjänster till prästlönetillgångarna.

Församlingarna inom stiftet har andelar i prästlönetillgångarna efter hur stor del av tillgångarna som härstammar från respektive församling. Av den årliga avkastning som förvaltningen genererar delas hälften ut till de församlingar som har andelar i tillgångarna, medan den andra hälften tillfaller det inomkyrkliga utjämningsystemet och betalas direkt till nationell nivå.

Svenska kyrkans verksamhet regleras i kyrkoordningen. Varje prästlönetillgång, fastighet eller fond, är självägande, det vill säga ägs av sig själv. Den är en självständig förmögenhet och ett stiftseliknande rättssubjekt. De 13 stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna anses dock var och en utgöra ett eget skattesubjekt.

Enligt reglerna i kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och ge bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Dessutom ska förvaltningen ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska enligt kyrkoordningen också i skälighetsomfattning ta hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Hållbarhetsarbetet i Lunds stift är ett ständigt pågående arbete där man strävar efter att balansera de ekonomiska och sociala värdena med de miljömässiga.

FAKTA

Lunds stifts prästlönetillgångar har sitt säte i Lunds kommun

Prästlönetillgångarna består av jord, skog och fondmedel

Svenska kyrkan är en av Sveriges större skogsägare

Lunds stifts prästlönetillgångar är Skånes största jordägare

Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar 318 prästlönefastigheter och arealen uppgår till cirka 12 230 hektar jordbruksmark och övrig mark samt cirka 9 700 hektar skogsmark inklusive impediment

Fast egendom som köps av medel ur prästlönefonden blir en prästlönefastighet

Varje år ska ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas till kapitalet

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver inte eget jordbruk utan arrenderar ut all mark, både med och utan byggnader

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver skogsbruk i egen regi

Lunds stifts prästlönefond följer de etiska placeringsregler som finns i Svenska kyrkans nationella finanspolicy

Förvaltningsberättelse 2020

Resultat och ställning

Resultatet för verksamheten kommer från prästlönefastigheterna och prästlönefonden. Årets resultat före skatt, som inkluderar försäljning av prästlönefastigheter, uppgår till 93 miljoner kronor (föregående år 108 miljoner kronor). Resultatet vid försäljning av prästlönefastigheter är inte utdelningsbart, utan tillförs prästlönefonden. Bokslutet för 2020, rensat från resultatet av försäljning av prästlönefastigheter samt värdesäkring av fonden, visar ett utdelningsbart resultat på 70 miljoner kronor (föregående år 68,9 miljoner kronor). Årets resultat är belastat med 9,7 miljoner kronor i skatt (föregående år 10 miljoner kronor). Årets utdelningsbara resultat är 19 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket till största delen beror på större realisationsvinster från värdepapper, men också på något högre intäkter från skogen och lägre utgifter för jorden än vad som budgeterats.

Under året har 12 hektar åker, 11 hektar skog och 1 hektar tomt inklusive byggnader (Landskrona Nedra Glumslöv 14:3) avyttrats för sammanlagt 11 miljoner kronor.

Jordbruket

Totalt omfattar jordbrukets förvaltning vid 2020 års slut 50 gårdsarrenden, 171 sidoarrenden, 38 anläggningsarrenden och 32 övriga upplåtelser såsom bostadsarrenden, hyresupplåtelser, tomträtter och lägenhetsarrenden. Den sammanlagda arealen omfattar cirka 12 230 hektar, fördelade på cirka 11 200 hektar åker, cirka 650 hektar bete och cirka 380 hektar tomt och övrig mark.

RESULTAT

Resultatet för jordbruksförvaltningen blev 40,2 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 42,9 miljoner kronor 2019. Det bör dock noteras att det är en resultatförbättring på nästan 3,5 miljoner kronor jämfört med budget, vilket delvis beror på ökade intäkter men framförallt förklaras med att de budgeterade kostnaderna för planerat byggnadsunderhåll inte blir slutfakturerade förrän nästkommande år. Jordbruksarrendeintäkterna ökade under 2020 med 0,7 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Året som gått har på många sätt präglats av Coronapandemin och för jordbruket har det bland annat märkts genom att den inhemska efterfrågan på livsmedelsprodukter har varit hög. Lunds stifts prästlönetillgångars jordbruksverksamhet har dock inte påverkats i någon större omfattning av pandemin.

I början av året bjöd förvaltningen samtliga jordbruksarrendatorer till en informationsträff på Stiftsgården Åkersberg i Höör och cirka 50 av våra arrendatorer deltog. Syftet med dagen var att presentera förvaltningens tjänstemän och förtroendevalda samt informera om aktuella frågeställningar. Bland annat diskuterades Svenska kyrkans färdplan för klimatet, syneförfarandet vid jordbruksupplåtelse samt bekämpning av ogräset renkavle, vilket är ett ökande problem på flera håll.

Under 2020 har arrendeuppskattningar genomförts på sex stycken gårdsarrenden. På ett av arrendeställena har generationsväxling förberetts på så sätt att nästa generation inträtt som medarrendator. Dessutom genomfördes arrendeuppskattningar på 24 stycken sidoarrenden. På sidoarrendena sker under 2021 arrendatorsbyte på två fastigheter – Malmö Klagstorp 21:7 och Trelleborg Lilla Beddinge 10:1. Båda fastigheterna har varit utannonserade på den öppna marknaden och föremål för anbuds förfarande.

De flesta omförhandlade arrendeavtal har fått oförändrad eller något höjd arrendeavgift. På grund av den extrema torkan 2018 har några arrendatorer beviljats avbetalningsplaner och ett antal av dessa har fortsatt att gälla under 2020. Samtliga avbetalningsplaner följs och avbetalas enligt plan.

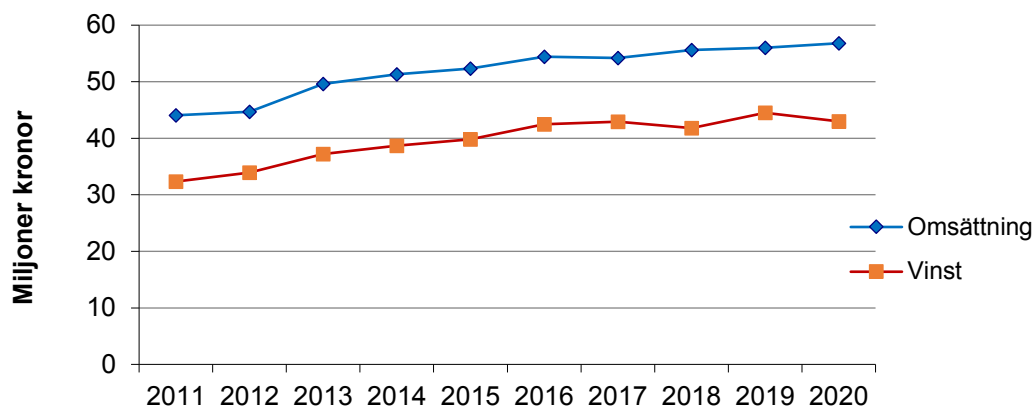
Under året har en omfattande renovering utförts av bostadshuset på Höganäs Brunnby 1:1, bland annat innefattande byte av takstolar och yttertak, nya fönster och dörrar, nytt badrum och nytt värmesystem.

Likaså har omläggning av taket på arrendatorsbostaden på Skurup Svaneholm 2:2 genomförts. På Ängelholm Höja 15:1 genomfördes under sommaren ett takbyte på befintlig maskinhall.

På Tomelilla Övraby 18:1 har en ny dricksvattenborra skapats. Vidare genomfördes täckdikning på följande fastigheter: Ängelholm Starby 2:1 (50 hektar), Åstorp Vallaröd 1:13 (15 hektar), Höör Gudmuntorp 4:1

RENKAVLE

Förvaltningsberättelse 2020

(11 hektar), Helsingborg Fjärestad 16:2 (13 hektar). Härtill slutreglerades kostnader för täckdikning som utförts av arrendatorn på Staffanstorp Stora Bjällerup 4:1 (15 hektar).

Översynen av gårdsarrendenas avloppsanläggningar fortgår. På Trelleborg Bösarp 12:1 installerades under 2020 två nya minireningsverk som tjänar bostad och ekonomibygnad samt arbetarbostad.

MARKNADEN

Den inhemska efterfrågan på livsmedelsprodukter har varit hög, inte minst på spannmålsprodukter och annat närproducerat livsmedel. Kostnader för insatsvaror som energi, foder och gödselmedel sjönk under året och avräkningspriserna var generellt sett höga, inte minst de konventionella spannmålspriserna som steg kraftigt särskilt i slutet av året. Sammantaget medförde detta förbättrad lönsamhet för producenterna. Tyvärr har inte ekologiska livsmedel följt samma utveckling. Priset på ekologiskt spannmål sjönk under året och flera ekologiska producenter lider av sviktande lönsamhet i sin produktion.

Med en stor höstsådd under 2019 och en efterföljande mild vinter var grunden lagd för en god skörd 2020. Året bjöd på gynnsamt väder för jordbruket, vilket generellt medförde en relativt hög avkastning samt grödor av god kvalitet. Även animalieproducenterna kunde överlag glädjas åt förbättrad lönsamhet jämfört med föregående år. Efterfrågan på mjölk, gris, nötkött och kyckling var generellt sett stabil. Avräkningspriserna höjdes, fodertillgången var stabil och produktionskostnaderna sänktes.

Sveriges medlemskap i EU medför bland annat att svenska jordbrukare har rätt till ett arealbaserat inkomststöd, så kallat gårdsstöd. Under de senaste åren har förändringar skett och från och med 2020 är gårdsstödet utjämnat över hela landet, vilket för de sydsvenska jordbrukarna medför ett inkomstbortfall jämfört med tidigare.

Priset på jordbruksmark i Skåne steg under året med uppåt 10 procent. Efterfrågan har varit särskilt stor på Söderslätt och Österlen där priserna nu bedöms ligga i snitt runt 500 000 kronor per hektar. I nordvästra Skåne har dock åkermarkspriserna varit relativt oförändrade under de senaste tio åren.

Skogsbruket

Lunds stifts prästlönetillgångars skogsinnehav omfattar vid årets utgång, enligt ajourförda skogsbruksplaner, 9 440 hektar produktiv skogsmark och 275 hektar myr- och bergimpediment. Av den produktiva skogsmarksarealen fördelar sig innehavet med 6 751 hektar i Skåne och 2 689 hektar i Blekinge. Det ekonomiskt aktiva skogsbruket bedrivs på 8 293 hektar. Frivilligt avsatt skogsmarksareal för naturvårdande

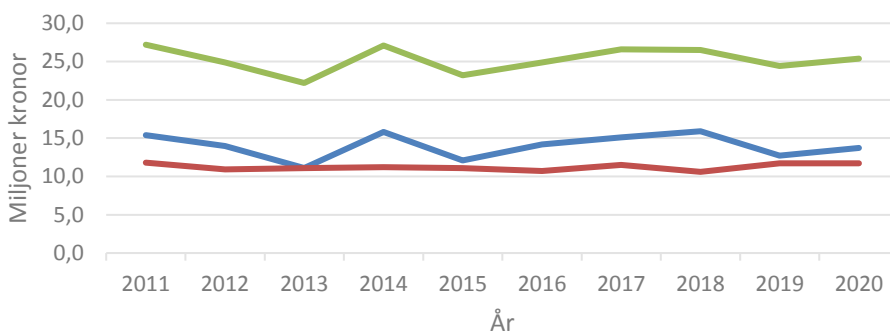

ändamål samt biotopskydd och reservat motsvarar 1 147 hektar (12 procent).

Virkesförrådet domineras av gran 60 procent, lövskog 25 procent samt tall 15 procent. Fastighetsinnehavet är ur geografisk synpunkt spritt med många, ur arealsynpunkt, små fastigheter. Skogsförvaltningen upplåter 102 jakträtter.

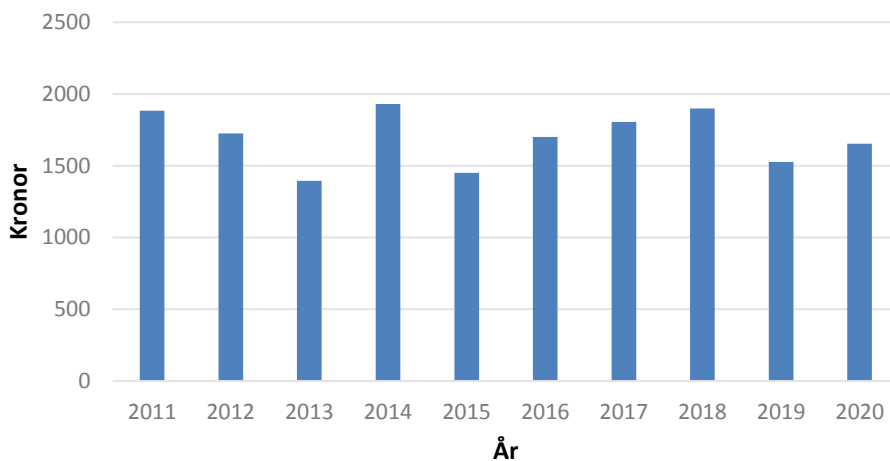
RESULTAT

Skogsförvaltningen redovisar 2020 ett resultat före skatt på 13,7 miljoner kronor (12,7 miljoner kronor 2019) vilket är 3,5 miljoner kronor högre än budgeterat resultat. Resultatet motsvarar en direktavkastning på 1 653 kronor per aktivt brukad hektar skogsmark (1 526 kronor 2019). Att skogen presenterar ett högre resultat än budgeterat beror till stor del på minskade skador av granbarkborre och högre andel slutavverkning. Detta kombinerat ger ett högre utfall av sågtimmer vid avverkningarna vilket ger ett betydligt högre avverkningsnetto.

SKOG; OMSÄTTNING, KOSTNAD, RESULTAT

— Resultat — Kostnad — Omsättning

DIREKTAVKASTNING SKOG KR/HA

Förvaltningsberättelse 2020

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Verksamheten i stiftets skogar har under rådande omständigheter trots allt till stor del fortlöpt enligt plan.

Efter omfattande angrepp av granbarkborre 2019 rådde stor osäkerhet om vilket skadeläge vi hade att förvänta 2020. Gynnsamma väderförhållanden med nederbörd under vintern och svalare sommar verkar ha stärkt granskogens motståndskraft inom vårt geografiska område. Detta, i kombination med ett stort arbete på förvaltningen med att bekämpa pågående angrepp, har inneburit mindre skador 2020 än befarat på stiftets fastigheter. Skadorna har även varit mindre utspridda och mer koncentrerade till våra fastigheter i Blekinge, vilket underlättat arbetet.

Osäkerheten som Coronapandemin skapat drabbade även skogsbranschen. Initialt bromsades industrins exportmöjligheter då omvärldens länder stängde sina gränser. Osäkerheten gällande sågverksindustrin visade sig dock vara tillfällig. Efterfrågan på svenska trävaror har istället varit mycket hög och Sveriges export av trävaror har under året ökat, vilket inneburit höjda priser på timmer under hösten. För massindustrin är läget det motsatta. Massindustrin har stora råvarulager med massaved, vilket har flera orsaker. Det beror dels på stora mängder skadat virke från granbarkborreangrepp, dels på att sågverken går för fullt och producerar mycket cellulosafälls samt på att flera tryckpappersindustrier drar ner eller stänger sin verksamhet eftersom efterfrågan på tryckpapper har minskat kraftigt. Även energivedsmarknaden har stora lager, vilket beror på stora mängder granbarkborreskadat virke samt mildt väder som leder till minskad förbrukning hos värmeverken. Ovanstående har under året lett till sänkta priser på massaved och energived.

AVVERKNING OCH SKOGSVÅRD

Förvaltningens målsättning är att ständigt anpassa och förbättra verksamheten så att lagar, förändringar i certifieringskrav samt nya förordningar efterföljs.

Årets avverkade totalvolym uppgår till 52 574 skogskubikmeter (47 381 skogskubikmeter 2019). Av avverkad volym utgör 61 procent föryngringsavverkning (59 procent 2019), 29 procent gallring (32 procent 2019) och 10 procent granbarkborreavverkning (så kallad sök och plock)¹. Den avverkade volymen är lägre än den beräknade årliga tillväxten. Målsättningen för ett ekonomiskt aktivt skogsbruk är att tillväxten avverkas i ett längre tidsperspektiv. Variation för enstaka år kan bero på virkespriser, avsättningsmöjligheter, stormfällning, extrema vädersituationer eller insektsangrepp.

Lunds stifts prästlönetillgångar äger inga avverkningsmaskiner. Allt maskinarbete sker som entreprenaduppdrag genom tillsvidareavtal. För att utföra arbete i prästlönetillgångarnas skogar ska anlita arbetskraft

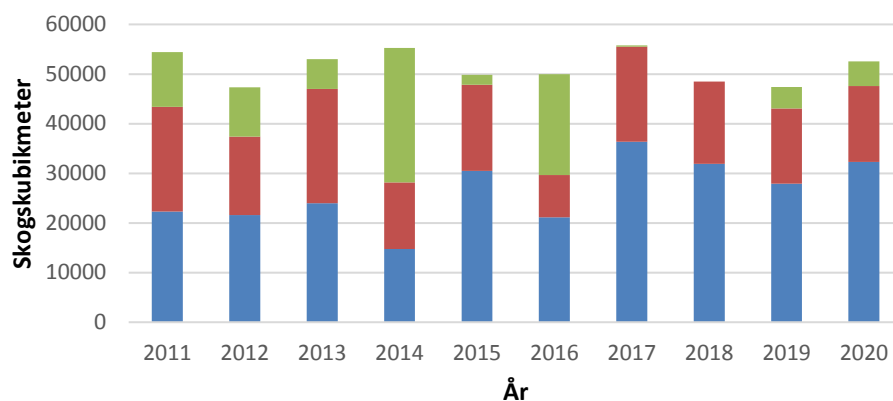
¹ Sök och plock är en metod för att bekämpa granbarkborrar. Metoden går ut på att söka upp angripna granar och plocka bort dem från skogen och/eller oskadliggöra granbarkborrarnas avkomma innan den nya generationen är färdig att lämna träden.

Källa: www.skogsstyrelsen.se

uppfylla de krav som ställs på ett miljömärkt skogsbruk, vilket inte bara ställer krav på utförandet utan även på entreprenörens maskinpark och personalens kompetens.

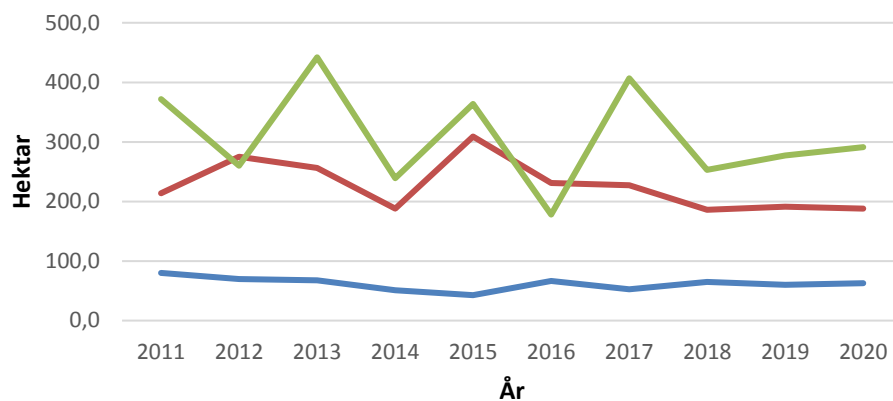
Återplantering och ungskogsröjning lägger grunden till de framtida skogarna. Under en omloppstid är det väsentligt att tidigt skapa bra produktionsförutsättningar genom en ståndortsanpassning, men minst lika viktigt är att avgränsa framtida hänsynsområden, viltremisser och områden lämpliga för landskapsvård. Arbetet utförs till övervägande del av egna anställda.

Under året har gallring utförts på 291 hektar (277 hektar 2019). Ungskogsröjning har utförts på 188 hektar (191 hektar 2019) och plantering har utförts på 63 hektar (60 hektar 2019).

AVVERKNING

Föryngr avverkn Gallring Storm/GBB

ÅTGÄRDSREDOVISNING

Plantering Röjning Gallring

Förvaltningsberättelse 2020

VIRKESFÖRSÄLJNING

Lunds stifts prästlönetillgångar är medlem i Södra Skogsägarna, som är den största förbrukaren av massaved i den sydligaste delen av landet. Medlemskapet innebär en stabilitet i verksamheten och tryggar avsättningen av massaved. Försäljningen av sågbara sortiment sker till sågverk i Skåne och Småland. Huvuddelen av virket säljs som leveransvirke. Det innebär att skogsförvaltningen administrerar försäljning av virke samt all operativ planering och avverkning med hjälp av anlitade entreprenörer och egen anställd personal.

MILJÖINFORMATION

Av Lunds stifts prästlönetillgångars skogsareal omfattar 12 procent områden med inriktning på natur- eller landskapsvård. På denna areal finns inga avkastningskrav och åtgärder utförs enbart i syfte att bevara eller höja natur- eller landskapsvärden. Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar förutom naturreservat, fyra kyrkoreservat samt en del av Skånes enda kulturresevat. Ett kyrkoreservat är en inom stiftet intern avsättning av mark med höga naturvärden, ofta utan formellt skydd, där egendomsnämnden i samråd med länsstyrelsens naturvårdsenhet eller skogsstyrelsen, ansvarar för skötseln. I kulturresevatet Örnans hävdas välbevarade spår och lämningar som visar på en ensamgårds utveckling. Kulturresevatet invigdes 2006 och ligger i nordöstra Skåne i Örkeneds församling, Osby kommun. De skogsområden som respektive stift avsatt för naturvårdande ändamål finns publicerade på www.skyddadskog.se.

Miljö- och klimatarbete inom prästlönefastigheterna

Under 2020 antog egendomsnämnden Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplanen inkluderar även de för prästlönetillgångarna gemensamma hållbarhetsmålen för förvaltningen av jord och skog. Som ett led i klimatarbetet fastställde stiftsfullmäktige 2020 en ny Miljö- och klimatpolicy för Lunds stifts prästlönetillgångars jord- och skogsförvaltning.

Förvaltningen har fått i uppdrag att implementera Miljö- och klimatpolicy i det dagliga arbetet och målet är att miljö- och klimatarbetet ska genomsyra förvaltningen av prästlönetillgångarna. Konkreta åtgärder och insatser inkluderas i budgetarbetet och framgår av verksamhetsplanen för respektive år.

JORDBRUKET

I samband med arrendeuppskattningar går jordbruksförvaltarna regelbundet igenom en miljöenkät tillsammans med gårdsarrendatorerna i syfte att kartlägga de jordbruksrelaterade miljöfrågor som är möjliga att påverka ur ett fastighetsägarperspektiv. Målet är att identifiera miljöförbättrande åtgärder som kan och bör genomföras på fastigheterna.

SKOGSBRUKET

Förvaltningens skogsbruk är sedan år 2000 miljömärkt enligt PEFC™ med Södra Skogsägarna som paraplyorganisation. Sedan 2009 är skogsbruket även miljömärkt enligt FSC® (FSC-CO14110) i Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF). Certifiering av skogsmark innebär en miljömärkning där skogsägaren förbinder sig att följa ställda krav och accepterar kontroll av en utomstående, oberoende revisor. Det är också en garanti för virkesköpare att skogsägaren uppfyller de krav som marknaden ställer på sågade trävaror och pappersprodukter.

Skogsbrukets miljöarbete styrs i stor utsträckning av stiftens gemensamma certifieringsförening. STEF leder, utbildar, bevakar och utvecklar metoder samt samordnar inventering och sammanställning för skoglig statistik. Alla kemiska bekämpningsmedel är sedan flera år borta från förvaltningens skogsbruk.

DEN SKOGLIGA VERKSAMHETENS KLIMATPÅVERKAN 2020

Sedan 2016 redovisas Lunds stifts prästlönetillgångars skogliga verksamhets klimatpåverkan i årsredovisningen. Redovisningen omfattar en beräkning av utsläpp av klimatgaser från skogstekniska arbeten samt beräkning av kolinnehållet i stående skog.

Sammanställningen i tabellen nedan visar att Lunds stifts prästlönetillgångars skogar under året bidragit med en nettoinlagring av 18 850 ton koldioxid (23 077 ton 2019). Den lägre nettoinlagringen beror till stor del på högre avverkad virkesvolym. Koldioxiden i uttagen skogsråvara är bunden i olika produkter under lång tid beroende på produktens livslängd. Huvuddelen av produkterna blir slutligen bränsle i energiproduktion där de inte sällan ersätter olja. Det i sin tur minskar utsläppen av koldioxid.

	Ton CO₂, 2020	Ton CO₂, 2019	Ton CO₂, 2018
Skogarnas bindning av CO ₂ genom tillväxt	+ 67 344	+ 66 759	+ 65 995
Uttag av skogsprodukter	- 48 193	- 43 433	- 44 451
Avverkningsmaskinernas utsläpp	-265	-216	- 206
Skogsvård maskinanvändning	-8	-7	-8
Vägunderhåll	-15	-14	-8
Personalens resor	-13	-12	-12
Nettoeffekt inlagring*	+18 850 ton CO ₂	+23 077 ton CO ₂	+21 310 ton CO ₂

*Monteforesta, Staffan Berg

Förvaltningsberättelse 2020

VÅTMARKER

En våtmark fyller flera viktiga funktioner ur ett miljöperspektiv. Våtmarker är viktiga livsmiljöer för en stor mängd arter varför de spelar en stor roll för främjandet av den biologiska mångfalden. Dessutom fungerar de som naturliga reningsverk och bidrar till att minska transporten av fosfor och kväve från odlingslandskap till sjöar, vattendrag och hav, vilket i sin tur innebär att övergödningen minskar. Förvaltningen ställer sig positiv till att medverka vid våtmarksprojekt. Under 2020 färdigställdes en ny våtmark på prästlönefastigheten Stora Bjällerup 4:1 i Staffanstorps kommun.

Övriga verksamheter på prästlönefastigheterna

FOSSILFRI ENERGIPRODUKTION

Lunds stifts prästlönetillgångar har som mål att i jord- och skogsförvaltningen arbeta för att upplåta lämplig mark eller byggnader för hållbar energiproduktion. Liksom många andra stift har man också beslutat att verka för omställningen till förnybar energi. Lunds stifts prästlönetillgångar är således positiva till bland annat uppförande av vindkraftverk eller till installation av solceller på prästlönefastigheterna för att på så sätt bidra till produktionen av förnybar energi.

Att projektera för vindkraft är ett långsiktigt arbete, mycket beroende på de långa tillståndsprocesserna. Lunds stifts prästlönetillgångar började arbeta med vindkraftsprojektering för cirka 15 år sedan och har sedan dess varit delaktiga i projekteringen av ett flertal vindkraftverk. Vid slutet av 2020 fanns fyra driftsatta vindkraftverk på Lunds stifts prästlönefastigheter. Det senaste vindkraftverket på 2 MW togs i drift på Lomma Fjellie 24:1 under början av 2019. Ett verk står på Trelleborg Önnarp 10:2 och två mindre verk står på Svalöv Torrlösa 22:1. För närvarande utreds ett vindkraftsprojekt på Nävlingeåsen. En projektör vill få tillstånd att bygga en vindkraftspark i området och två av de 12 verken ska då placeras på prästlönefastigheter. Projektören har påbörjat tillståndsprocessen men det är ännu mycket osäkert om vindkraftsparken kommer att uppföras.

Det finns ett stort intresse för att anlägga solkraftsparker på Lund stifts prästlönetillgångars jordbruksmark. Många projektörer söker mark som är lämplig för solceller. Lunds stifts prästlönetillgångar är positiva till att skriva avtal om anläggningsarrende för solceller där det bedöms lämpligt. Inte all mark är lämplig för solceller och förvaltningen har en restriktiv syn på att ta högt klassad jord i anspråk för detta ändamål.

I december 2020 skrev Lunds stifts prästlönetillgångar ett avtal om anläggningsarrende innebärande att en större solcellspark ska anläggas på en prästlönefastighet. Processen fram till att solcellsparken väl är installerad är dock lång och det återstår att se hur projektet fortlöper.

FASTIGHETSUTVECKLING

Lunds stifts prästlönetillgångar ser fastighetsutveckling och exploatering som en naturlig del av sin långsiktiga fastighetsförvaltning. Att samarbeta med olika aktörer för att på sikt öka värdet på lämpliga prästlönefastigheter bidrar till en högre avkastning. Det finns en kontinuerlig efterfrågan på mark att bebygga. Prästlönetillgångarna i Lunds stift vill bidra till utbyggnaden av efterfrågade bostäder och till samhällsutvecklingen i övrigt, men anser att det ska råda stor restriktivitet med att bygga på jordbruksmark.

Lunds stifts prästlönetillgångar har samarbetat med Nordr Villatomter AB, tidigare Veidekke Bostads AB, ("Nordr") kring bostadsexploatering i tre områden – Hököpinge i Vellinge kommun är nu avslutat medan Kyrkheddinge i Staffanstorps kommun samt Påarp i Helsingborgs kommun ännu pågår.

I Kyrkheddinge arbetar prästlönetillgångarna tillsammans med Nordr i ett projekt som innehåller knappt 90 byggrätter. Köpekontrakt avseende cirka åtta hektar mark tecknades i december 2019. Avtalet är villkorat och senast den 1 december 2021 ska samtliga villkor avseende bland annat detaljplan och exploateringsavtal vara uppfyllda. I Påarp skrevs köpekontrakt avseende fem hektar mark i december 2020. Ansökan om detaljplan är inlämnad till Helsingborgs kommun och processen pågår.

Generellt för dessa exploateringsprojekt gäller att det är långsiktiga projekt som är svåra att förutse eftersom överklaganden kan göra att detaljplanerna får justeras och att det drar ut på tiden. När detaljplanerna väl antagits och vunnit laga kraft har marknadsläget betydelse för när byggstart sker.

LEDNING SINTRÅNG

Lunds stifts prästlönetillgångar är verksamma inom en expansiv region som kännetecknas av en hög befolkningstäthet och ett positivt inflyttningsnetto. Som en följd av detta finns ett stort intresse från diverse aktörer att på olika sätt få tillträde till prästlönefastigheter för att lägga ner till exempel vatten- och avloppsledningar, elledningar och framför allt fiberkablar.

Lunds stifts prästlönetillgångar arbetar kontinuerligt med att förhandla med aktörerna kring vilken intrångsersättning som ska utgå som kompensation för den olägenhet som ledningarna medför ur ett fastighetsägarperspektiv. Genom att konsekvent framställa sina krav när förvaltningen framgång i sina förhandlingar för att erhålla skälig intrångsersättning. Minst lika viktigt är att erhålla korrekta kartor över

Förvaltningsberättelse 2020

ledningsdragningarna. Genom noggrann registerföring av ledningarna minimeras risken för framtida problem med till exempel avgrävda kablar.

Finansiella instrument

Kapitalförvaltningspolicyn för Lunds stifts prästlönetillgångar, som fastställdes av stiftsfullmäktige 2010 och senast reviderades 2018, ligger till grund för förvaltningen av prästlönefonden. Policyn innehåller avkastningsmål samt regler för portföljsammansättningen. När det gäller en etiskt försvarbar förvaltning hänvisar policyn till de etiska placeringsreglerna i Finanspolicyn för Svenska kyrkans nationella nivå.

PRÄSTLÖNEFONDEN

Största delen av prästlönefonden förvaltas sedan lång tid tillbaka av Kammarkollegiet som inom ramen för kapitalförvaltningspolicyn sköter fördelningen mellan aktier, företagsobligationer och ränteplaceringar i konsortieform. Den del av prästlönefonden som är placerad i aktier hos Kammarkollegiet är placerad i aktiekonsortiet Spiran. Spiran är ett aktivt förvaltad konsortium som endast placerar i svenska aktier som är godkända enligt Svenska kyrkans etiska placeringsregler. Det innebär bland annat att konsortiet inte investerar i företag som utvinner olja och att man är mycket restriktiv med investeringar i fossila bränslen. Konsortiet har också i princip nolltolerans mot investeringar i företag som säljer eller tillverkar vapen eller tobak.

För att öka riskspridningen placeras upp till tio procent av fonden i ett antal noggrant utvalda utländska aktier. Lunds stifts prästlönetillgångar har i samarbete med Nordea byggt upp en aktieportfölj som följer Svenska kyrkans etiska placeringsregler.

Då prästlönetillgångarna – jord, skog och fondmedel – är en gemensam förmögenhetsmassa har egendomsnämnden valt att, på inrådan av såväl Svenska kyrkans nationella nivå som Kammarkollegiet, se jord- och skogsfastigheterna som motsvarande ränteplaceringar. Som en följd härav har stiftsfullmäktige beslutat att successivt höja risken för kapitalplaceringarna genom att öka andelen aktier. Under 2019–2020 har en förskjutning gjorts mot en större andel aktier. Andelen aktier uppgår dock totalt sett till en mycket liten del av den totala tillgångsmassan. Sett enbart till fondmedelsförvaltningen är normalläget enligt policyn 70 procent aktier och 30 procent räntebärande.

Prästlönetillgångarna är sedan 2014 inskränkt skattskyldiga. Det innebär att endast inkomst av näringsverksamhet, det vill säga löpande inkomster av till exempel skogsbruk och jordbruk beskattas. Alla kapitalinkomster såsom räntor, utdelningar och kapitalvinster är skattefria. Även kapitalvinster vid avyttring av tillgångar som beskattas

löpande, till exempel fastigheter, är skattefria. Resultatet av den inskränkta skattskyldigheten blir ett högre utdelningsbart resultat.

RESULTAT OCH STÄLLNING

När församlingarnas prästlönefonder den 1 januari 1995 upplöstes och överfördes till Lunds stifts prästlönefond uppgick fondtillgångarnas marknadsvärde till 169,8 miljoner kronor. Prästlönefondskapitalet, som består av de mottagna fondmedlen från församlingarna samt intäkter från sålda fastigheter - minskat med kapitaluttag som gjorts vid fastighetsinköp - uppgick vid årets slut till 473 miljoner kronor. Marknadsvärdet var 570 miljoner kronor vilket ger ett orealiserat övervärde på 97 miljoner kronor (föregående år 112 miljoner kronor).

Kapitalplaceringarna bör ge en årlig direktavkastning om 4 procent i genomsnitt per år, sett över en tioårsperiod. Med direktavkastning menas den utdelningsbara vinsten från fonden i form av räntor, utdelningar samt realiserade värdeökningar, efter värdesäkring mot inflationen. De senaste tio åren har direktavkastningen i genomsnitt varit 4,9 procent.

Årets avkastning från fonden, bestående av utdelningar och räntor, uppgick till 7 miljoner kronor (föregående år 17 miljoner kronor). Realisationsvinster på 22 miljoner kronor hämtades hem (föregående år 16 miljoner kronor). Trots betydligt lägre avkastning från fonden än budgeterat överstiger resultatet budgeterat resultat, vilket beror på avsevärt högre realiserade vinster än vad som budgeterats. Egendomsnämnden budgeterar avsiktligt med relativt låg realisationsvinst då börsutvecklingen är svår att förutse.

Omkostnaderna för förvaltningen av fondmedlen uppgick till 1,5 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Coronapandemin medförde en skakig början på året och fondmedlen sjönk inledningsvis i värde. Relativt snabbt återhämtade sig dock marknaden och förvaltningen har kunnat hämta hem realisationsvinster motsvarande ungefär som ett ”normalt” år. Däremot har utdelningarna påverkats av pandemin. Omfattande stödåtgärder gentemot företagen har medfört att rätten att göra utdelningar begränsats. Utdelningarna år 2020 uppgick till ungefär hälften av utdelningarna 2019.

Förvaltningsberättelse 2020

Framtida utveckling

Egendomsnämnden har som uppdrag och som långsiktigt mål att förvalta prästlönetillgångarna på ett sätt som ger en hög, uthållig totalavkastning samtidigt som förvaltningen är etisk och i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Målet uppnås genom en god och ansvarsfull förvaltning.

Egendomsnämnden har under flera år arbetat med att strukturrationalisera prästlönefastigheterna. Syftet har varit att effektivisera och skapa mer rationella och lönsamma skogs- och jordbruksenheter till nytta för både prästlönetillgångarna och arrendatorerna. Med hänsyn bland annat till de höga åkermarkspriserna i Skåne är det troligt att fortsatt strukturrationalisering avseende jordbruksmarken inte kommer att ske i samma takt som tidigare. De låga räntorna gör att många letar investeringar utanför bankerna och i princip samtliga tillgångsslag blir dyra. Detta gäller även jord- och skogsfastigheter, varför markpriserna bedöms ligga kvar på en hög nivå.

På lång sikt är målet att ha ett rationellt fastighetsbestånd som genererar god avkastning. Ett diversifierat ägande ger god riskspridning och bidrar till en totalt sett god avkastning. Bärkraftiga och lönsamma fastigheter kan även skapas genom investeringar i fastigheterna, något som kontinuerligt sker.

Prästlönetillgångarna lyder, liksom andra juridiska personer, under jordförvärvslagen. Detta innebär att förvärv av fastigheter från fysiska personer alltid ska balanseras genom försäljning av lika mycket mark till fysisk person. I praktiken medför detta att arealinnehavet endast kan utökas genom förvärv från andra juridiska personer.

Efter en turbulent vår är nu efterfrågan på timmer hög, framförallt beroende på en stark efterfrågan på sågade trävaror. Motsatsen gäller för massaindustrin. Efterfrågan på tryckpapper har minskat kraftigt och massaindustrin har stora råvarulager, vilket leder till minskad efterfrågan och lägre priser på massaved. Under rådande förhållanden råder osäkerhet kring hur prisutvecklingen på timmer och massaved kommer att se ut under 2021. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med att inventera och begränsa skadorna orsakade av granbarkborren, förhoppningen är dock att vi nu sett kulmen och att angreppen avtar. Målsättningen är att kunna följa uppsatta mål gällande skötsel- och avverkningsplaner. Skogen har en viktig roll i utfasningen av fossila produkter. Forskning och utveckling pågår ständigt gällande nya innovativa produkter och arbetssätt.

Det finns en positiv framtidstro inom jordbruksnäringen i Sverige. Det finns en ökad efterfrågan på svenska livsmedelsprodukter, därtill har det skett en positiv prisutveckling under 2020. Året 2020 bjöd på relativt höga skördar av god kvalitet, höga avräkningspriser och lägre priser på insatsvaror jämfört med tidigare år, vilket sammantaget har medfört att

svenska bönder upplever medvind. I stora delar av Skåne är efterfrågan på jordbruksmark stor, vilket innebär höga mark- och arrendepriiser. Förvaltningen noterar att en allt större andel av prästlönetillgångarnas arrendatorer närmar sig pensionsålder, vilket medför en naturlig generationsväxling på arrendeställena under kommande år. På gårdsarrendena ser förvaltningen ett ökat behov av att arbeta med fastighetsunderhållet. En fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft inom byggsektorn medför höga priser när renoveringsarbeten ska upphandlas.

Fastighetsutveckling och exploatering av markområden för till exempel bostadsbyggande kommer även fortsättningsvis att vara en del av förvaltningen av prästlönetillgångarna. Exploateringsprocesserna är generellt sett långdragna, vilket medför att marknadsläget i vissa fall hinner förändras under processens gång. Skåne är dock en expansiv region, inte minst i anslutning till de större städerna, varför det även framöver förutspås vara lönsamt att arbeta med fastighetsförädling. För egendomsnämnden är det av stor vikt att bidra till bevarandet av den goda åkermarken och att hitta en balans i förhållande till behovet av fler bostäder eller annan samhällsutveckling.

Den så kallade äganderättsfrågan avseende prästlönetillgångarnas civilrättsliga status, det vill säga frågan om hur de självägande prästlönetillgångarna ska hanteras juridiskt, är fortfarande inte utredd. Äganderättsfrågan hanteras av nationell nivå som bett regeringskansliet utreda frågan.

Det pågår ständigt ett utbrett samarbete mellan prästlönetillgångarna i de 13 stiftet och med nationell nivå. Samarbetet består i Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO), gemensamma dataprogram, Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF), olika nätverk, gemensam hantering av remisser och mycket mer. Samarbetet är värdefullt och till gagn för en god förvaltning av landets prästlönetillgångar.

Under 2020 inledde de sju sydligaste stiftet ett samarbetsprojekt avseende en gemensam solcellssatsning. Projektet är inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet och målet är att på prästlöne­mark producera solenergi storskaligt till gagn för enheter inom Svenska kyrkan.

I mars 2021 avslutade jordbruksförvaltaren Michael Bengtsson sin anställning och han efterträddes av Hans Törnlycke.

I maj 2021 går ekonom Inga-Louise Runeson i pension och hon efterträds av Malin Lilja.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Markupplåtelse sker till olika verksamheter, exempelvis vindkraft. Länsstyrelsen ska pröva att dessa etableringar är lämpliga ur miljösynpunkt.

Förvaltningsberättelse 2020

Förslag till vinstdisposition

Prästlönetillgångarna är fördelade på 100 027 lika stora andelar. Vid andelstilldelningen den 1 januari 1995 bestämdes varje församlings andelar på grundval av förhållandet mellan marknadsvärdet på de tillgångar som härrörde från församlingen och marknadsvärdet på de sammanlagda tillgångarna.

Det disponibla resultatet för förvaltningen definieras som årets resultat efter skatt enligt resultaträkningen, minskad dels med realisationsvinsten från försäljning av prästlönefastigheter, dels med värdesäkring enligt kyrkoordningen 46 kapitlet 11 §. Värdesäkring av prästlönefonden har under året gjorts med 2,3 miljoner kronor.

Prästlönetillgångarnas disponibla årsresultat uppgår för år 2020 till 70 miljoner kronor.

Egendomsnämnden föreslår att av årets resultat på 70 miljoner kronor delas 68 miljoner kronor ut och 2 miljoner kronor läggs till de balanserade vinstmedlen. Den totala utdelningen blir 68 miljoner kronor, vilket är lika mycket som föregående år, men 2 miljoner kronor mer än prognosen.

En långsiktigt jämn och hög utdelningsnivå eftersträvas, därför används balanserade vinstmedel som buffert. Det innebär att bufferten ökas vissa år för att sedan användas de verksamhetsår då resultatet understiger eftersträvad utdelningsnivå. Då värdesäkring för inflationen är låg för 2020, men väntas bli högre kommande år, är det lämpligt att lägga 2 miljoner kronor till bufferten.

Hälften av utdelningen betalas direkt till Svenska kyrkans nationella nivå. Den andra hälften betalas till församlingarna, vilket kommer att ske senast den 1 juli 2021 med 340 kronor per andel.

VINSTDISPOSITION, KKR

Balanserad vinst från	
föregående år	74 774
.....	.....
Tillkommer disponibelt	
årsresultat	69 981
.....	.....
Summa	144 755
.....	.....

EGENDOMSNÄMNDEN

FÖRESLÅR ATT

VINSTMEDLEN DISPONERAS PÅ FÖLJANDE SÄTT:

Att till församlingarna	
utdelas	34 009
.....	.....
Att till nationell nivå	
utdelas	34 009
.....	.....
Att återstående medel	
överförs i ny räkning	76 737
.....	.....
Summa	144 755
.....	.....

FLERÅRSÖVERSIKT	2020	2019	2018	2017	2016
Rörelsens intäkter, mkr	123,3	135,1	118,2	144,9	107,2
- varav resultat vid avyttring av fastigheter, mkr	11	21	14,9	31,6	9,0
Årets resultat, mkr	83,3	98,1	87,7	112,4	77,9
Disponibelt årsresultat, mkr	70	68,9	64,1	73,9	61,7
Förslag till utdelning, mkr	68	68	72	72	72
Utdelning i kr/andel till församlingarna	340	340	360	360	360
Balansomslutning per bokslutsdag, mkr	1 733	1 717	1 705	1 696	1 657
<i>Förvaltade arealer, hektar</i>					
- Jordbruksmark	12 226	12 250	12 150	12 190	12 190
- Produktiv skogsmark	9 440	9 444	9 456	9 427	9 419
- Impediment	275	274	274	275	274
Årsavverkning, m ³ sk	52 574	47 381	48 492	55 788	49 945
Antal gårdsarrenden	50	51	52	54	54
Antal sidoarrenden	171	174	168	171	171
<i>Marknadsvärden, mkr</i>					
- skogsfastigheter	1 065	978,3	981,7	1 000,0	900,7
- jordbruksfastigheter	3 600	2 762,1	2 779,1	2 783,4	2 305,9
- fonden	570	571,4	507,8	517,6	491,5
Nyckeltal					
Vinstmarginal % *					
- skogsfastigheter	54,2	52,4	60,2	56,8	57,5
- jordbruksfastigheter	78,2	84,2	87,9	83,8	88,1
Direktavkastning % **					
- skogsfastigheter	1,4	1,3	1,6	1,6	1,6
- jordbruksfastigheter	1,4	1,7	1,8	1,8	2,1
- fonden	1,1	2,8	2,7	2,7	2,5
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,4	1,8	1,8	1,8	2,0
Direktavkastning fonden inklusive reavinst efter värdesäkring	4,5	4,2	2,1	4,6	2,2
Totalavkastning % ***					
- skogsfastigheter	10,0	1,8	2,2	12,5	1,8
- jordbruksfastigheter	27,9	2,1	1,9	21,5	2,2
- fonden	2,3	16,9	-2,7	5,8	6,6
Totalavkastning förvaltade tillgångar	21,0	3,9	1,4	17,4	2,7

Nyckeltalsdefinitioner

* Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med rörelsens intäkter.

** Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

*** Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat inklusive realisationsresultat och avskrivningar plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Marknadsvärdet för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x 1,33

Resultaträkning	Not	2020-01-01	2019-01-01
Tkr		-2020-12-31	-2019-12-31
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3, 4	82 326	80 665
Intäkter Prästlönefond	5	28 841	32 934
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		11 022	20 998
Övriga rörelseintäkter		997	595
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbeten		121	-53
Summa rörelsens intäkter		123 307	135 139
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-7 252	-7 232
Kostnader för inhyrd personal	6	-8 521	-7 686
Övriga externa kostnader	7	-10 077	-7 556
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-5 164	-4 986
Summa rörelsens kostnader		-31 014	-27 460
Rörelseresultat		92 293	107 679
Resultat från finansiella investeringar	8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		733	404
Räntekostnader och liknande resultatposter		-20	-64
Resultat efter finansiella poster		93 007	108 019
Skatt på årets resultat	9	-9 707	-9 961
Årets resultat		83 300	98 058

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	83 300	98 058
Värdesäkring enligt KO 46:11	- 2 297	- 8 208
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10	- 11 022	- 20 998
Årets disponibla resultat	69 981	68 852

Balansräkning	Not	2020-12-31	2019-12-31
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Produktionsrätter	10	1 360	672
		1 360	672
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Prästlönefastigheter	11	1 078 944	1 077 988
Inventarier	12	7 675	9 077
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	7 633	7 970
		1 094 252	1 095 035
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Prästlönefondsmedel	14	472 711	459 367
		472 711	459 367
Summa anläggningstillgångar		1 568 323	1 555 074
Omsättningstillgångar			
Varulager		329	208
		329	208
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		8 774	11 533
Övriga fordringar		313	1 954
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	2 005	1 280
		11 092	14 767
<i>Kortfristiga placeringar</i>	16, 19	1	52 441
<i>Kassa och bank</i>	17, 19	153 571	94 762
Summa omsättningstillgångar		164 993	162 178
SUMMA TILLGÅNGAR		1 733 316	1 717 252

Balansräkning	Not	2020-12-31	2019-12-31
Tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		1 095 446	1 095 471
Prästlönefondskapital		472 711	459 367
		1 568 157	1 554 838
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		74 774	73 940
Årets disponibla resultat		69 982	68 852
		144 756	142 792
Summa eget kapital		1 712 913	1 697 630
Avsättningar			
Avsättningar skogsvård		1 265	1 036
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 794	1 829
Aktuella skatteskulder		2 138	3 108
Övriga skulder		1 772	1 191
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	12 434	12 458
Summa kortfristiga skulder		19 138	18 586
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 733 316	1 717 252

Förändring av eget kapital, tkr

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighetskapital	Prästlöne- fondskapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
Eget kapital 2019-01-01				
Belopp vid årets ingång	1 069 660	455 972	81 825	64 134
Omföring av föregående års resultat			64 134	-64 134
Köp/försäljning fastigheter bokf.värde	30 613	-30 613		
Omföring avskrivning byggnad	-4 802	4 802		
Årets resultat				98 058
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst				
fastighet		20 998		-20 998
värdesäkring enligt KO 46:11		8 208		-8 208
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-36 010	
Utdelning till nationell nivå			-36 010	
Utgående balans 2019-12-31	1 095 471	459 367	73 939	68 852
Ingående balans 2020-01-01	1 095 471	459 367	73 939	68 852
Omföring av föregående års resultat			68 852	-68 852
Köp/försäljning fastigheter bokf.värde	4 793	-4 793		
Omföring avskrivning byggnad	-4 818	4 818		
Årets resultat				83 300
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst				
fastighet		11 022		-11 022
värdesäkring enligt KO 46:11		2 297		-2 297
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-34 009	
Utdelning till nationell nivå			-34 009	
Utgående balans 2020-12-31	1 095 446	472 711	74 773	69 981

Det egna kapitalet i prästlönetillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådant kapital som inte får användas för utdelning) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen ovan.

Kassaflödesanalys	Not	2020	2019
Den löpande verksamheten, tkr			
Rörelseresultat		92 294	107 679
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av- och nedskrivningar		5 164	4 986
Ökning (+)/minskning (-) av avsättningar		229	18
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-32 821	-36 971
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		8 595	3 777
Erhållen ränta		733	404
Erlagd ränta		-20	-64
Betalad inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-9 707	-9 961
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		64 467	69 868
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning (+)/ökning (-) av varulager		-121	53
Minskning (+)/ökning (-) av kortfristiga fordringar		3 675	2 102
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		552	-13 595
Kassaflöde från den löpande verksamheten		68 573	58 428
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		0	-1 172
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	-1 172
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Prästlönetillgångar			
Förvärv av prästlönefastigheter		-14 507	-36 145
Försäljning av prästlönefastigheter		11 866	23 544
Förvärv av prästlönefond		-170 641	-113 049
Försäljning av prästlönefond		179 096	125 628
Kassaflöde från prästlönetillgångar		5 814	-22
Kassaflöde före utdelning		74 387	57 234
Utdelningar till församlingar/pastorat och nationell nivå		-68 018	-72 019
Årets kassaflöde		6 369	-14 785
Likvida medel vid årets början		147 203	161 988
Likvida medel vid årets slut	19	153 572	147 203

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke: I den period virket levererats till köparen.

Avverkningsuppdrag och leveransrotköp: I den period virket inmätts.

Rotposter: Vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: I den period uthyrningen avser.

Ränteintäkter: I enlighet med effektiv avkastning.

Erhållen utdelning: När rätten till utdelning bedöms som säker.

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 ska prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar delas upp i komponenter *om* det redovisade värdet bedöms vara väsentligt *och* den återstående nyttjandeperioden är mer än 25 år *och* det finns betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperioden. Lunds stifts prästlönetillgångar har inga anläggningstillgångar som är väsentliga för verksamheten eller som har väsentligt redovisat värde varför ingen komponentavskrivning gjorts.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidssupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Bostadsbyggnader	50 år
Ekonomibyggnader	25 år
Markanläggning	20 år
Byggnadsinventarier	10-20 år
Täckdiken	10-20 år
Bilar	5 år

Immateriella anläggningstillgångar

Stödrätter	5 år
Vattendom	20 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel - Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltd tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskillning. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

	2020	2019
Rörelsens intäkter fördelar sig enligt följande		
Skog	26 609	28 960
Jord	67 133	73 244
Fond	29 565	32 934
Summa rörelsens intäkter	123 307	135 138
Rörelseresultat fördelar sig enligt följande		
Skogens resultat före avskrivning	13 801	12 784
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	1 154	4 579
- skogens avskrivningar	-69	-82
Summa skog	14 886	17 281
Jordens resultat före avskrivning	45 333	47 863
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	9 144	16 419
- jordens avskrivningar	-5 095	-4 905
Summa jord	49 382	59 377
Fondens resultat	6 227	15 048
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	21 799	15 973
Summa fond	28 026	31 021
Summa rörelseresultat	92 293	107 679
varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillg och avskrivning	26 932	31 984

Not 3 Nettoomsättning prästlönefastigheter

	2020	2019
Intäkter skog		
Rotposter	36	112
Leveransvirke	23 738	22 593
Jakt	1 498	1 470
	25 272	24 175
Intäkter jord		
Övriga arrenden och hyror	853	926
Jordbruksarrenden	56 201	55 563
	57 054	56 489
Summa intäkter prästlönefastigheter	82 326	80 664

Not 4 Operationella leasingavtal - leasegivare

Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2020	2019
Förfaller till betalning inom ett år	57 321	57 772
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	65 177	70 235
Under perioden erhållna leasingavgifter	57 699	57 033

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden.

Not 5 Intäkter prästlönefond

	2020	2019
Utdelningar	7 041	16 965
Realisationsresultat vid försäljning	21 799	15 973
Räntor	1	-4
Summa	28 841	32 934

Not 6 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 12 heltidstjänster (11 heltidstjänster).

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Kvalificerade revisorer
Baker Tilly MLT KB

	2020	2019
Revisionsuppdrag	76	97
	76	97
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	26	26
	26	26

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 8 Resultat från finansiella investeringar

	2020	2019
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	882	589
Nedskrivning	-149	-185
	733	404

Not 9 Skatt på årets resultat

	2020	2019
Aktuell skatt	9 707	9 961
Skatt på årets resultat	9 707	9 961
Redovisat resultat före skatt	93 007	108 019
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (21,4%)	19 903	23 116
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	366	463
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-8 530	-11 656
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	-373	-447
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	0	-2
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	0	0
Skatteeffekt av substansminskning och skogsavdrag	-1 659	-1 514
Redovisad skattekostnad	9 707	9 961

Not 10 Produktionsrätter

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 257	1 167
Inköp	846	90
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 103	1 257
Netto anskaffningsvärde	2 103	1 257
Ingående avskrivningar	-585	-474
Årets avskrivningar	-158	-111
Utgående ackumulerade avskrivningar	-743	-585
Utgående redovisat värde	1 360	672

Not 11 Prästlönefastigheter

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 116 034	1 086 163
Inköp	5 404	32 519
Försäljningar/utrangeringar	-1 121	-2 648
Erhållna statliga bidrag	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 120 317	1 116 034
Netto anskaffningsvärde	1 120 317	1 116 034
Ingående avskrivningar	-38 047	-34 674
Försäljningar/utrangeringar	277	102
Årets avskrivningar	-3 604	-3 475
Utgående ackumulerade avskrivningar	-41 374	-38 047
Utgående redovisat värde	1 078 944	1 077 988
Taxeringsvärden byggnader	183 182	154 005
Taxeringsvärden mark	3 324 116	2 658 374
	3 507 298	2 812 379

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 12 Inventarier, verktyg och installationer

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	19 656	18 733
Inköp	0	1 172
Försäljningar/utrangeringar	0	-249
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 656	19 656
Netto anskaffningsvärde	19 656	19 656
Ingående avskrivningar	-10 578	-9 428
Försäljningar/utrangeringar	0	249
Årets avskrivningar	-1 403	-1 400
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 981	-10 579
Utgående redovisat värde	7 675	9 077

Not 13 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående balans	7 970	8 212
Utgifter under året	8 257	3 536
Under året färdigställda tillgångar	-8 594	-3 570
Tidigare års utgifter som kostnadsförts under året	0	-207
Utgående balans	7 633	7 971

Pågående nyanläggningar avser byggnation av lagerlokal, maskinhall, renovering av bostäder, avloppsanordningar samt påbörjade täckdikningar. Samtliga beräknas vara färdigställda under 2021 eller 2022. Under året har följande färdigställts: Fyra täckdikningar, en vattendom, ombyggnad av en bostad och en ekonomibygnad.

Not 14 Prästlönefondsmedel

Innehav (tkr)	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Långfristiga värdepappersinnehav						
Andelar i Kammarkollegiets aktiekonsortium Spiran	256 022	(246 796)	256 022	(246 796)	347 930	(353 824)
Andelar i Kammarkollegiets räntekonsortium	48 461	(56 080)	48 461	(56 080)	47 313	(54 149)
Andelar i Kammarkollegiets företagsobligationskonsortium	101 940	(106 275)	101 940	(106 275)	101 897	(105 433)
Noterade aktier	48 481	(43 881)	48 481	(43 881)	55 027	(51 653)
Övriga placeringar	17 807	(6 334)	17 807	(6 334)	17 807	(6 334)
Summa innehav	472 711	(459 367)	472 711	(459 367)	569 974	(571 394)

2020-12-31   2019-12-31

Förändring prästlönefondsmedel

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	459 367	455 972
Investeringar under året	170 641	113 049
Försäljningar/avyttringar	-157 297	-109 654
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	472 711	459 367

Utgående bokfört värde **472 711   459 367**

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyror	19	19
Försäkringspremier	676	14
Övriga poster	1 310	1 247
	2 005	1 280

Not 16 Kortfristiga placeringar

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Ränteplaceringar	0	(57 106)	0	(52 440)	0	(52 440)
Summa innehav	0	(57 106)	0	(52 440)	0	(52 440)

Hela innehavet har sålts under året.

Not 17 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 142 022 tkr (71 661 tkr) behållning på det s.k. Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda arrendeintäkter	11 726	11 523
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	709	934
	12 435	12 457

Not 19 Likvida medel

Specifikation av likvida medel

	2020-12-31	2019-12-31
Bank	153 571	94 762
Kortfristiga placeringar	1	52 441
Summa	153 572	147 203

Lund 2021-04-13

Anneli Kihlstrand
Ordförande

Claes Block
1:e vice ordförande

Ulla Malmgren
2:e vice ordförande

Monica Molin

Hans Johansson

Christer Larsson

Jan-Åke Isaksson

Vår revisionsberättelse har lämnats

Eva Åsare
Ordförande

Ingemar Johnn

Kjell Persson

Nils Evert Erlandsson

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till stiftsfullmäktige i Lunds stift, avseende prästlönetillgångarna i Lunds stift
Org.nr. 845002-6839

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lunds stift prästlönetillgångars finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Det registrerade revisionsbolagets ansvar" samt "Den förtroendevalda revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om egendomsnämnden eller Lunds stiftsfullmäktige avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av egendomsnämndens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om egendomsnämndens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en egendomsnämnd inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2020.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltning av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och prästlönetillgångarnas ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot egendomsnämnden.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot egendomsnämnden.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Lund den april 2021

Baker Tilly MLT KB

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

Lund den april 2021

Eva Åsare

Ingemar Johnn

Kjell Persson

Nils Evert Erlandsson

Egendoms- förvaltningen

PERSONAL

Katarina Hallenborg
chef egendomsförvaltningen
046-15 55 60
katarina.hallenborg@svenskakyrkan.se

Martha Henriksson Witt
bitr. avd. chef och stiftsjurist
046-15 55 11
martha.henriksson.witt@svenskakyrkan.se

Malin Lilja, ekonom
046-15 55 61
malin.lilja@svenskakyrkan.se

Lars-Ewert Jönsson, jordbruksförvaltare
046-15 55 63
lars-ewert.jonsson@svenskakyrkan.se

Hans Törnlycke, jordbruksförvaltare
046-15 55 62
hans.tornlycke@svenskakyrkan.se

Dag Åkesson, skogvaktare
0451-38 55 91, 0709-35 91 54
dag.akesson@svenskakyrkan.se

Lise-Lott Johansson, skoglig planerare
0721-70 40 06
lise-lott.johansson@svenskakyrkan.se

Cecilia Grue, förvaltningsassistent
046-15 55 59
cecilia.grue@svenskakyrkan.se

Camilla Boman, förvaltningsassistent
046-15 55 64
camilla.boman@svenskakyrkan.se

Egendoms- nämnden

LEDAMÖTER

Anneli Kihlstrand, Arlöv
Claes Block, Malmö
Ulla Malmgren, Kristianstad
Monica Molin, Lund
Hans Johansson, Helsingborg
Christer Larsson, Staffanstorp
Jan-Åke Isaksson, Köpingebro

ERSÄTTARE

Siv Bildtsén, Sankt Olof
Sune Carlsson, Landskrona
Hans-Åke Jönsson, Åstorp
Stefan Borg, Hörby
Ann-Margret Olofsson, Ronneby

Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktiges ordinarie ledamöter 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Marie Nielsén
Robert Stenbeck
Birger Wernersson
Ann-Margret Olofsson
Roine Olsson
Hans Johansson
Kerstin Engle
Jan Olof Rosenberg
Ulla-Britt Mattisson
Lennart Hallengren
Anna Brandoné
Monica Molin
Kent Andersson
Gunilla Jannerstig
Lars Stellan Jönsson
Anne-Marie Hansson
Pia Ingvarsson

BA (Borgerligt Alternativ)

Elisabeth Kullenberg
Per Jakobsson
Lennarth Förberg
Lena Jönsson
Samuel Lilja
Ulla Birgitta Malmgren
Mats Hagelin
Jenny Delén

C (Centerpartiet)

Kristina Backe
Ann-Marie Johnsson
Johan Vesterlund
Aina Svensson
Anneli Kihlstrand
Lars Ivar Ericson
Niklas Larsson
Birte Sandberg

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Sune Karlsson
Ville Trygg
Helena Tengstrand
Joakim Persson
Linda Isberg
Ingrid Petersson
Lena Petersson
Christer Larsson
Magnus Holst

SD (Sverigedemokraterna)

Daniel Engström
Gudrun Bengtsson
Sören Ravn
Stefan Borg
Bengt Johansson
Christer Bengtsson
Eivor Söderberg
Birgitta Markevärn
Lars Nilsson
Anders Jan-Åke Isaksson

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Per Johansson

FK (Frimodig kyrka)

Sven Hammarberg
Anders Oskar Johansson
Magnus Nilsson

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Emma Stene Jernqvist
Anders Nihlgård
Kristin Bertilsson

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Linda Sjöo
Per Håkansson
Viveka Söderdahl

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Siv Bildtsén

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Birger Svensson
Cecilia Engström

Stiftsfullmäktiges ersättare 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Anette Palm
Aina Modig Lindell
Magnus Andrell
Camilla Persson
Claes Block
Maria Hanson
Lena Ekstrand
Pia Ingvarsson
Anders Söderberg

BA (Borgerligt Alternativ)

Elisabet Lindqvist
Marianne Åkerblad
Ingela Sylwander
Bo Silverbern

C (Centerpartiet)

Maria Jönsson
Hans-Åke Jönsson
Berit Pagels
David Liljedal
Lisbeth Göranson
Anna-Lena Weberup

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Åsa Rönnvång
Marchen Adébo
Anneli Våpnare
Krister Persson
Evelina Bladh Winborg

SD (Sverigedemokraterna)

Linda Lindberg
Ronnie Nilsson
Anton Holmberg
Linda Våbro
Bengt-Olof Bengtsson

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Stefan Sörensson
Marcus Romedahl

FK (Frimodig kyrka)

Thomas Hermansson
Dan Sarkar

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Elisabeth Hansson
Nils Jernqvist

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Marcus Ekdahl
Elisabeth Holmstedt

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Carl Henrik Henriz
Ann Stenberg

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Bente Unosson
Svante Kjellén

Församlingarnas andelar

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Allerum	861	292 740
Anderslöv	1 734	589 560
Araslöv	605	205 700
Asarum	608	206 720
Barkåkra	200	68 000
Bjuv	701	238 340
Bjärnum	925	314 500
Bjärred	1 263	429 420
Björnekulla-Västra Broby	401	136 340
Blentarp	117	39 780
Broby-Emmislöv	631	214 540
Bromölla	578	196 520
Brunnby	288	97 920
Brösarp-Tranås	975	331 500
Burlöv	206	70 040
Båstad-Östra Karup	103	35 020
Dalby	508	172 720
Dalköpinge	1 445	491 300
Degeberga-Everöd	1 625	552 500
Eslöv	4 450	1 513 000
Fjälkinge	1 028	349 520
Fridlevstad	585	198 900
Förslöv-Grevie	174	59 160
Genarp	281	95 540
Glimåkra-Hjärsås	853	290 020
Gärsnäs	1 784	606 560
Hammarlöv	1 663	565 420

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Helsingborg	1 538	522 920
Hjärnarp-Tåstarp	235	79 900
Häljarp	1 126	382 840
Hässleholm	1 460	496 400
Höganäs	6	2 040
Höllviken	4 370	1 485 800
Hörby	1 669	567 460
Höör	383	130 220
Jämjö	812	276 080
Jämshög	104	35 360
Karlshamn-Trensum	272	92 480
Karlskrona-Aspö	37	12 580
Kivik	302	102 680
Klippan	1 293	439 620
Knislinge	700	238 000
Kristianstad	313	106 420
Kropp	1 400	476 000
Kulla	575	195 500
Kvidinge	334	113 560
Kvistofta	1 268	431 120
Kyrkhult	7	2 380
Kågeröd-Röstånga	1 352	459 680
Källstorp	2 017	685 780
Kävlinge	1 268	431 120
Lackalänga-Stävie	541	183 940
Landskrona	1 197	406 980
Ljunits	1 012	344 080

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Lomma	432	146 880
Lund	3 113	1 058 420
Lyckå	655	222 700
Löberöd	653	222 020
Löddebygden	559	190 060
Löderup	3 204	1 089 360
Lövestad	623	211 820
Malmö	3 568	1 213 120
Mjällby	166	56 440
Munka Ljungby	183	62 220
Mörnum-Elleholm	286	97 240
Nosaby	276	93 840
Nättraby-Haslö	121	41 140
Oppmanna-Vånga	154	52 360
Osby pastorat	1 002	340 680
Perstorp	1 014	344 760
Ringsjö	542	184 280
Ronneby	3 837	1 304 580
Rödeby	38	12 920
S:t Staffan	1 434	487 560
Simrishamn	578	196 520
Sjöbo	431	146 540
Skånör-Falsterbo	12	4 080
Skivarp	702	238 680
Skurup	8	2 720
Smedstorp	489	166 260
Stora Köpinge	718	244 120

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Strövelstorp	736	250 240
Svalövsbygden	1 666	566 440
Svedala	1 002	340 680
Södra Sandby	302	102 680
Sölvesborg	349	118 660
Sösåla	1 612	548 080
Tomelilla	335	113 900
Trelleborg	272	92 480
Tyringe pastorat	1 405	477 700
Uppåkra	903	307 020
Veberöd	911	309 740
Vellinge-Månstorp	1 669	567 460
Villie	1 593	541 620
Vinslöv	1 400	476 000
Vittsjö-Verum	1 300	442 000
Vollsjö	1 021	347 140
Vä-Skepparslöv	1 316	447 440
Värby	902	306 680
Västra Bjäre	97	32 980
Västra Karaby-Hofterup-Dagstorp	863	293 420
Västra Vram	1 284	436 560
Ystad	1 042	354 280
Åhus	1 213	412 420
Ängelholm	603	205 020
Örkelljunga	1 046	355 640
Örkened	204	69 360
SUMMA	100 027	34 009 180

Välkommen till Äspöans Våtmark

Vattnets roll Äspöans våtmark

Våtmarkens funktion

Visa härnäst

Mark

Swan

Tattvaka

Rödbena

Grågås

Gulfärta

Grävand

Äspöån – en våtmark värd att upptäcka

Ibland bjuder livet på en exkursion till en våtmark med vacker vy ut mot havet. Dessutom en våtmark som har »extra allt« som fågeltorn, tillgänglighetsanpassning, informationstavlor och betande får. Följ med till Äspöån!

DET BLÅSER SNÅLT från havet denna dag. Raggsockor hade varit en välsignelse. På parkeringen intill Äspöån i Smygehamn har Tuve Lundström från Naturvårdsingenjörerna slutit upp. Tuve är konsult och den som projekterat de flesta våtmarker som Lunds stifts prästlönetillgångar anlagt, så även denna.

Lars-Ewert Jönsson som är prästlönetillgångarnas jordsförvaltare drar på sig sina gummi-stövlar. Han berättar att just denna våtmark inte är typisk, bland annat för att den anlagts i samarbete med Trelleborgs kommun. Däremot är syftet med den – det vill säga reduktion av näringsämnen, gynnande av den biologiska mångfalden och ökad tillgänglighet av jordbrukslandskapet för rekreation – detsamma för alla våtmarker.

– Här har vi anledning att vara stolta. Denna våtmark har extra allt med både fågeltorn och informationstavlor om flora och fauna. En spång och en utsiktsplats gör platsen tillgänglig även för rullstolsburna och barnvagnar, säger Lars-Ewert Jönsson och fortsätter:

– I vanliga fall så innebär det skötselåtagande som våra arrendatorer måste teckna med länsstyrelsen att årligen se till att gräsytor slåstras och/eller betas samt att tillse in- och utlopp till våtmarken. Och det sköts exemplariskt i det här området av Carl-Axel Hansson som arrenderar Östra Torp 1:1 av prästlönetillgångarna.

Arealen är totalt på 2,5 hektar varav en hektar består av vatten. Eftersom platsen är så kustnära är det en rast-, flytt- och häckningslokal för fåglar. I vattnet trivs både gädda och laxöring och det finns gott om lövgrodor.

– Det är positivt att se på djurlivet och

LARS-EWERT JÖNSSON HÄR MED TUVE LUNDSTRÖM OCH CARL-AXEL HANSSON.

utvecklingen över tid. Att närmre 70 får betar här under halva året är attraktivt för barnfamiljer. På vintern när det fryser på används dammen som skridskobana, säger Carl-Axel Hansson.

Är slitage ett problem?

– Nej, det är bara en liten del av ytan som beträds av allmänheten. I åkerlandskap finns det få arter, mellan 10 och 18 stycken. När man anlägger våtmark höjer man de siffrorna med upp till 150 arter. Våtmarker är väldigt artrika områden, beskriver Tuve Lundström och förklarar att i Skåne har 90 procent av våtmarkerna plockats bort. I backspegeln kan man se hur oklokt detta varit, poängterar Tuve.

– Våtmarker spelar en viktig roll för att vi ska minska övergödningen av havet. När vi odlar blir det läckage ut i vattnet. När det når havet leder det till övergödning – algbloomning och döda havsbottnar. Våtmarker är ett filter mellan åkern och havet, konstaterar Tuve.

Staten ger medel för att plocka bort kväve och

fosfor. Det har positiva bieffekter för biologin, för rekreation och för landskapsbilden.

– I Skåne plockar vi bort 800 till 1 200 kilo kväve per hektar vattenyta och år. Fosforreduktionen ligger på 30 till 50 procent. 80 procent av fosfor kommer från lantbruket och 15 procent från enskilda avlopp och reningsverken. Resten är blandat, förklarar Tuve.

I Skåne är planen att ytterligare 12 000 hektar våtmarker ska anläggas. Där har man bara åstadkommit en tredjedel av vad som ska göras så mycket återstår.

Konsulten Tuve Lundström har inventerat prästlönetillgångarnas marker för att se var det är möjligt. Det finns ganska mycket marginalmarker med lågt avkastande jord kvar och det är de man siktar på för framtida anläggning av våtmarker.

Text och foto: Maria Lundström

FAKTA VÅTMARKER

På ömse sidor om Äspöån anlades år 2009 två våtmarker samtidigt som vattendraget tilläts meandra.

Lunds stifts prästlönetillgångar är en stor markägare och har hållit på med våtmarksanläggning länge. Den första anlades 2004-2005 och har följts av fler. Det är en del av den löpande verksamheten och man anpassar beslut om anläggning utifrån konjunkturen. Nyttan ska stå i proportion till kostnader och stödnivåer.

På de här fastigheterna har prästlönetillgångarna anlagt våtmarker: Askeröd 2:3, Balkåkra 27:1, Borrby 42:1, Hammarlunda 7:1, Hammarlöv 20:1, Höja 15:1, Matteröd 4:8, Nöbbelöv 11:1, Stora Bjällerup 4:1, Tullstorp 2:1, Örsjö 1:1 och Östra Torp 1:1.

Källor: Länsstyrelsen, Trelleborgs kommun, Prästlönetillgångarnas skötselplan.

LUNDS STIFTS PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR
BOX 32, 221 00 LUND
TEL: 046-15 55 00 (VÄXEL)
E-POST: LUND.PLT@SVENSKAKYRKAN.SE
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/LUNDSSTIFT
ORGANISATIONSNUMMER: 845002-6839

ÅRSREDOVISNING 2020 ÄR PRODUCERAD AV
LUNDS STIFTS EGENDOMSFÖRVALTNING
GRAFISK FORM: SJUNDE.NU
TRYCK: BLOMS TRYCKERI, LUND 2021

The mark of
responsible forestry

